

SVEBIO
Svenska Bioenergiföreningen
/Kjell Andersson & Karolina Norbeck

2018-05-11

REMISSYTTRANDE

Dnr 6664/2017

Till Boverket
Stina Jonfjärd

Remissyttrande av Förslag till ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:6) om energideklaration för byggnader

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen, är en ideell miljöorganisation och mötesplats för företag, forskare, opinionsbildare, beslutsfattare och privatpersoner. Svebio ska ta tillvara på de 250 medlemmarnas intressen. Svebio har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade förslag och önskar framföra följande.

Sammanfattning

Svebio **avstyrker** Boverkets förslaget på flera punkter med nedanstående motivering:

- Frågan om systemgräns för använd energi istället för inköpt energi har inte hanterats, trots beslut i bred politisk enighet i Miljömålsberedningen och Energikommissionen.
- Energikraven i byggreglerna bör utgå ifrån fastighetens energibehov och därmed värderas genom husets klimatskal. Att utgå ifrån klimatskalet ger möjlighet till faktiska energieffektiviseringar i byggnaden.
- Regelverket missgynnar fjärrvärme- och bibränsleanvändning för uppvärmning i förhållande till elbaserad uppvärmning via värmepumpar.
- Regelverket förstärker därmed problemen med effekttillgång under kalla vinterdygn.
- De föreslagna primärenergifaktorerna är i flera avseenden ologiska. Förnybara bränslen jämföras med fossila, och olika typer av avfall, restprodukter och restvärme behandlas helt olika. Det är dessutom svårt att avläsa hur primärfaktorerna härletts.

Det reviderade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda ska vara beslutat när de nya nära nollenergibyggnadskraven träder i kraft. Svebio begär att en anpassning av Boverkets byggregler ska ske i enlighet med det reviderade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda som kommer att gälla fram till 2030.

EU:s energistrategi är att utveckla ett hållbart, konkurrenskraftigt och säkert energisystem där fossila bränslen fasas ut. I denna remiss om *Förslag till ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:6) om energideklaration för byggnader* är det flera förslag som strider mot EU-direktivets formuleringar och anda.

Prioritera energieffektivitet, tillämpa principen om "energieffektivitet först"

I reviderade EU-direktivet står det: *Prioritera energieffektivitet, tillämpa principen om "energieffektivitet först"*. Med denna formulering anser Svebio att energikraven i byggreglerna bör utgå ifrån fastighetens energibehov och därmed värderas genom husets klimatskal. Att utgå ifrån klimatskalet ger möjlighet till faktiska energieffektiviseringar i byggnaden.

Svebio **avstyrker** att energiklassningen av en byggnad enligt Boverkets förslag övervägande ska utgå ifrån primärenergital. Energiklassningen ska utgå ifrån byggnadens faktiska energianvändning. Att endast ställa krav på genomsnittliga värmegenomgångskoefficienten, U_m , i form av högsta tillåtna värde som inte viktas i energiklassningen skapar inte den energieffektiviserade effekt som EU-direktivet är inriktat på. Dessutom tas ingen hänsyn till personvärme, spillvärme från hushållsapparater samt passiv solinstrålning. Svebio anser att systemgränsen för energikraven i byggreglerna bör utgå från "använd energi" i likhet med Energikommissionens och Miljömålsberedningens ställningstaganden som gjorts i bred politisk enighet.

Fossila bränslen ska fasas ut

Att fossila bränslen ska fasas ut är en central del i EU-direktivet. Ändå likställs förnybar energi med fossil energi i Boverkets förslag. I konsekvensutredningen BFS 2018:XX står det *att det är svårt att i byggreglerna styra mot en ökad användning av förnybar energi i detta fall individuell biobränsleanvändning. Att det kan vara nödvändigt att komplettera med andra styrmedel som t ex skatter*. Det står även att *Boverket bedömer att energikraven kan uppfyllas om solvärme utnyttjas vid olje- eller gasbaserad uppvärmning*.

Biobränsle står för 36,9 % av energianvändningen i Sverige och står för ungefär en tredjedel av uppvärmningen i småhussektorn, samt för mer än två tredjedelar av bränsletillförseln för fjärrvärmens om biogent avfall medräknas. Det mesta av biobränslet kommer från restprodukter från skogen och jordbruket. Biobränsle är en form av solenergi där energin lagras i bränslet. Svebio avstyrker att biobränsle i Boverkets förslag ges en primärenergifaktor på 1.05.

I Boverkets förslag ses biobränsle som en primär energikälla och likställs med fossila bränslen. I det reviderade EU-direktivet står det att *För att uttrycka en byggnads*

energiprestanda får medlemsstaterna fastställa ytterligare numeriska indikatorer för den totala icke-förnybara och förnybara primärenergianvändningen. Biobränslen som används för energiproduktion är förnybara och restprodukter från skogsindustrier eller jordbruk och bör utgå ifrån en faktor 0 inte 1.

Säkert energisystem

Säkert energisystem är en av grundpelarna i EU-direktivet. Effektproblematiken tas upp i konsekvensutredningen samtidigt som solceller på taket värderas som en energieffektiviserande åtgärd. Att producera egen energi är inte att energieffektivisera, det sänker inte byggnadens energibehov. En energieffektiviserande åtgärd ger ett välisolerat klimatskal samt att redan tillförd energi i fastigheten återvinns som genom värmeåtervinning i ventilationen som FTX samt genom värmeväxling av spillvatten.

I prop. 2017/18:228 fastslås att det pågår en snabb omställning av energisystemet till ett väderberoende elsystem där effektbrist redan nu är ett faktum i flertalet städer. I till exempel Uppsala tackar man nej till företag att etablera sig på grund av effektbristen. Effektbristen kommer att bli mer påtaglig när kärnkraftreaktorer stängs ned.

Uppvärmning står för den största energianvändningen i fastigheten och att använda el för uppvärmning bidrar till att effektbristen förvärras. Trots detta gynnas värmepumpar i Boverkets förslag. Svebio stödjer att primärenergifaktorn för el värderas högre, men inte som föreslagna 1,85 utan som EU:s energieffektiviseringsdirektivs schablonfaktor på 2,5.

Svebio avstyrker föreslagen utformning av primärenergifaktor för fjärrvärme som innebär att hänsyn inte tas till fjärrvärmens faktiska resurseffektivitet och primärenergianvändning. Fjärrvärmens i Sverige är i huvudsak baserad på biobränslen, avfall och spillvärme. De biobränslen som används är till allra största delen restprodukter (avfall) från skogsindustrier och skogsbruk, men även returträ. Enligt Miljöfaktaboken anges för olika avfallsprodukter primärenergifaktorer kring 0,04 – 0,06, medan man för olika biobränslen anger faktorer på 1,02 – 1,18, med tillägget att "olika värderingar kan förekomma om bränslet eller energibäraren ses som en rest eller inte", vilket därmed borde leda till avfallsvärden kring 0,05. Sweco har valt att lägga alla biobränslen över 1, även rt-flis som anges till 1,07. Boverket har gått på Swecos linje, vilket innebär att den samlade primärenergifaktorn för fjärrvärme blir 0,95 och faktorn för biobränsle blir 1,05. Den senare faktorn ligger obetydligt under olja och gas. Osäkerheten om hur man betraktar biobränslen, som är den ledande energikällan i Sverige, visar att användningen av primärenergifaktorer kan ge felaktig styrning, och att man istället bör välja styrmedel som värderar klimatpåverkan och förnybarhet. Om en primärenergifaktor ska fastställas för biobränsle bör det sättas klart under 1.

I det reviderade direktivet står det att *Beräkningen av primärenergi ska baseras på primärenergi- eller viktningfaktorer per energibärare, vilka kan baseras på nationella, regionala eller lokala viktade års- och eventuellt även säsongs- eller månadsmedelvärden eller på mer specifik information som görs tillgänglig för enskilda fjärrvärmenät. Svebio tycker att respektive fjärrvärmenät ska beräkna sin egen primärenergifaktor i enlighet med den möjlighet som öppnas i det reviderade direktivet.*

Konkurrenskraftigt energisystem

Konkurrenskraftigt energisystem är en av grundstenarna i EU-direktivet. Ändå gynnas värmepumpar och solceller i anslutning till byggnaden i Boverkets förslag. Svebio begär att Boverket beaktar införandet av en likabehandlingsprincip av förnybar energi oavsett om den producerats innanför eller utanför byggnadens tomtgräns i genomförandet av det reviderade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda.

Svebio anser att det är bra att det gjorts en högre grad av differentiering av kravnivåerna för olika byggnadskategorier som bättre utgår från förutsättningarna för respektive byggnadstyp. Vi invänder dock mot att kravet för lokaler är satt på skarpare nivå än vad som bedömts vara kostnadsoptimalt för fjärrvärmevärmdda lokaler, utan att detta motiverats. Fler referensbyggnader borde också använts som underlag för konsekvensanalysen.

I konsekvensutredningen nämns det att *till bergvärmens fördel ur energisystemperspektiv kan tilläggas att en bergvärmeinstallation i byggnader med kylbehov, ger möjligheter att sommartid använda frikyla från berget*. Det kan tilläggas att det även finns fjärrkyla som kan kyla byggnader sommartid. Svebio anser att Boverkets föreslagna primärenergifaktor för fjärrkyla är alldeles för hög och saknar verklighetsförankring. Svebio anser att den måste bestämmas utifrån aktuella faktiska data om primärenergianvändning i enlighet med vad som biläggs detta remissvar, vilket innebär en faktor på ca 0,36 jämfört med föreslagna 0,62.

Förståelse för energi och effekt

Redan idag är det utmanande för en gemene man att ha en förståelse för energianvändning och effektproblematiken. Genom att enligt Boverkets förslag införa Primärenergital blir det svårt för energikonsumenten att förstå sin del i energianvändningen och sitt bidragande till effektutmaningen.

Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
VD

Kjell Andersson
Näringspolitisk chef